

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2024 YILI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ORGANİZASYONU
PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Ekim, 2025)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatı ile ilgili diğer maddeleri ile Devlet çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatına müdahalesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıt dışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmak gibi görevleri bulunmaktadır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı kapsamında çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek gelecekte yapılacak teftişler için veri oluşturmak, teknik açıdan ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2024 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
BAŞKAN SUNUŞU.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER.....	1
1. TEFTİŞİN ADI.....	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ.....	1
3. TEFTİŞİN AMACI.....	2
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER.....	2
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ.....	2
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER.....	3
7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	3
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ.....	4
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER.....	5
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	7
1. HAZIRLIK AŞAMASI.....	7
2. TEFTİŞ AŞAMASI.....	7
3. İSTATİSTİKLER.....	10
3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	10
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	10
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler.....	12
3.3.1. Genel İstatistikler.....	11
3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler.....	11
3.3.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonuna Ait İstatistikler.....	12
III.BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	15
IV.BÖLÜM SONUÇ.....	16
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME.....	16
2. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ.....	17
KAYNAKÇA.....	19

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
NACE	Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (Nomenclature Générale Des Activités Economiques Dans Les Communautés Européennes)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Programlı Teftiş Kapsamındaki İller	3
Şekil 2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların İlgili Yönetmeliklerinin Oransal Dağılımı	15

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Çalışma Takvimi.....	2
Tablo 2. Teftişı Yapılan İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı	10
Tablo 3. Teftişı Yapılan İşyerlerinin Tehlike Sınıfları Göre Dağılımı	10
Tablo 4. 2024 Yılı Programlı Teftişlerinde İllere Göre Ulaşılan Çalışan Sayıları.....	11
Tablo 5. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler	11
Tablo 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Önerilen İdari Para Cezası.....	12
Tablo 7. İlk Teftiş Sonucu İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu İlişkin İstatistikler	12
Tablo 8. Son Teftiş Sonucu İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu İlişkin İstatistikler	13
Tablo 9. İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonuna İlişkin İstatistikler	14

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

2024 Yılı İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası ve meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

2024 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından riskli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2021, 2022 yılları ve 2023 yılı Ekim ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile kayıtlarına ulaşılabilen tüm meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen karar alma sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 6'lı NACE Rev.2 kodlarına ilişkin analizler yapılmıştır. Hedef grup olarak belirlenen ilgili 6'lı NACE Rev.2 faaliyet gruplarında gerçekleştirilecek teftişlerin uygulama konularının kararlaştırılmasında çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımları göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca önceliklendirilen ilgili hedef gruplarda daha önceki yıllarda yürütülen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığa ulaşan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları dikkate alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda çalışma hayatında iş sağlığı ve güvenliğine dair uygulama sorunlarının ve mevzuat ihlallerin yoğun olabileceği sektörel alanların daha net bir şekilde ortaya koyulması sağlanmıştır. 2024 yılında yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin belirlenmesi çalışmaları neticesinde belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayısı ile başta müfettiş kaynağı olmak üzere teftiş faaliyetlerini etkileyen Başkanlık faktörleri arasında verimliliği esas alan bir yönetim anlayışıyla teftişlerin etkin ve değer odaklı yerine getirilebilmesi amaçlanmıştır. Sınıflandırılan her bir faaliyet grubunda, iş kazası sıklık hızı, ciddi iş kazası oranı, ölümlü iş kazası oranı bakımından ortalamanın üzerinde bulunan 6'lı NACE Rev.2 kodları ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır. Sınıflandırılan faaliyet gruplarının her biri için özel olarak belirlenen

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

değerlendirme kriterleri ve birikimli frekans değerleri dikkate alınarak 4'lü NACE Rev.2 kodlarından oluşan hedef gruplar belirlenmiş ve "23 - Metalik Olmayan Ürünlerin İmalatı" ile "13 - Tekstil ürünlerinin imalatı" grubu altında yer alan "23.51 – Çimento İmalatı" ve "13.20 – Dokuma" 4'lü NACE Rev.2 kodlarında "İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişinin gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Denetimi yapılan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda sistemsal ve sürekli iyileştirmeye dayanan bir yaklaşım konusunda farkındalık yaratmak, gerek ilgili işyerlerinde gerekse bu işyerlerinde hizmet veren iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin bu konuya ilişkin duyarlılıklarını ve bilgi birikimlerini arttırmak, denetimi yapılan işyerlerinde görevli İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) profesyoneli ve ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin, denetim sırasında elde ettikleri birikimleri hizmet verdikleri diğer işyerlerine de aktarmalarına imkan yaratmak amaçlanmıştır.

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Programlı teftişler sadece Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından yürütülmüş olup, programlı teftişte 2 iş müfettişinden oluşan 1 heyet görev almıştır.

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

Programlı teftişler hazırlık dönemi, teftiş dönemi ve değerlendirme dönemi olmak üzere 3 ana aşamada gerçekleştirilmiştir. Programlı teftişin çalışma takvimine ilişkin detaylı bilgiler Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Detaylı yıllık planların oluşturulması - Toplantılar - Bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	Nisan - Mayıs 2024
Teftiş Aşaması - Teftişlerin yürütülmesi - Raporların yazımı	Haziran-Aralık 2024 Haziran-Aralık 2024
Analiz ve Değerlendirme Aşaması Değerlendirme toplantıları ve istatistiklerin analizi	Aralık 2024
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak-Şubat 2025

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Programlı teftiş kapsamında Adana, Mersin, Kahramanmaraş illerinde teftişler yürütülmüştür.

Şekil 1. Programlı Teftiş Kapsamındaki İller

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Programlı teftiş kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'nde yer alan Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) sınıflarından;

13.20 – Dokuma 4'lü NACE Rev.2

13.20.14 Kot kumaşı imalatı,

13.20.16 Pamuklu dokuma kumaş (pamuklu dokuma tül kumaş dahil) imalatı (havlı veya şönil kumaş, havlu kumaş, tülbent, pelüş vb. ilmeği kesilmemiş kumaşlar ile kot, kadife ve tafting kumaşlar hariç),

13.20.17 Doğal kıl ve yünden dokuma kumaş imalatı,

13.20.19 Doğal ipekten kumaş (doğal ipekten dokuma tül kumaş dahil) imalatı,

13.20.20 Keten, rami, kenevir, jüt elyafları ile diğer bitkisel tekstil elyaflarından dokuma kumaş (bitkisel elyaftan dokuma tül kumaş dahil) imalatı (pamuk hariç),

13.20.21 Havlı, şönil, havlu, pelüş, tırtıl ve benzeri ilmeği kesilmemiş dokuma kumaşlar ile tafting kumaş imalatı,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

13.20.22 Suni ve sentetik filamentlerden ve devamsız elyaflardan dokuma kumaş (sunî ve sentetik elyaftan dokuma tül kumaş dahil) imalatı (havlı veya şönil kumaş, havlu kumaş, tülbent, pelüş vb. ilmeği kesilmemiş kumaşlar ile kot, kadife ve tafting kumaşlar hariç),

13.20.23 Dokuma yoluyla imitasyon kürk kumaş imalatı,

13.20.24 Cam elyafından dokuma kumaş imalatı (cam elyafından dar kumaşlar dahil) kodlu işyerleri,

23.51 – Çimento İmalatı 4'lü NACE Rev.2

23.51.01 Çimento imalatı (çimento klinkeri, portland, alüminyumlu çimento (boksit çimentosu), cüruf çimento, süper fosfat çimentolar ve benzeri suya dayanıklı çimentolar) kodlu işyerleri teftiş edilmiştir.

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Başkanlığımızca 2024 yılında gerçekleştirilmesi planlanan programlı teftiş faaliyetlerine yönelik olarak yapılan hazırlık çalışmaları kapsamında, 2021 ve 2022 yılları ile 2023 yılı Ekim ayı sonuna kadar Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına işverenler tarafından yapılan iş kazası bildirimlerine dair 578.704 iş kazası verisi üzerinde, veri ön işleme, eksik verilerin işlenmesi, veri normalleştirme gibi veri kalitesini arttırmaya yönelik adımlar gerçekleştirilmiş, yapılan söz konusu çalışmalar sonucunda toplam 479.109 iş kazası verisi üzerinde istatistiksel yöntemler kullanılarak önceliklendirme çalışmaları yürütülmüştür.

Önceliklendirme karşılaştırmalarının yapılabilmesi amacıyla, “2’li NACE Rev.2” kodlarına göre iş kazası sayıları gruplandırılmış, iş kazası sıklık hızı hesabı yapılmıştır. Bununla birlikte, önceliklendirme çalışmaları yapılırken kazaların sonuçlarının da dikkate alınabilmesi amacıyla, iş kazası sıklık hızları ile birlikte ciddi iş kazası oranları ve ölümlü iş kazası oranlarına ilişkin hesaplamalar da yapılmış ve veri setlerine değişken olarak atanmıştır.

Önceliklendirilen faaliyet grupları, kazaların sonuçlarının da dikkate alınabilmesi amacıyla, iş kazası sıklık hızları ile birlikte ciddi iş kazası oranları ve ölümlü iş kazası oranları bakımından, 2021, 2022, 2023 yıllarına ait değerlendirmeler ve 2021-2023 yıllarına dair toplam veriler olmak üzere, dört durum için de ortalama değerin üzerinde olanlar dikkate alınarak belirlenmiştir. Tüm dönemler için iş kazası sıklık hızı, ciddi iş kazası oranı ve ölümlü iş kazası oranı değerlendirme kriterlerinin tamamında ortalamanın üzerinde olan 12 farklı faaliyet grubunun öncelikli olduğu belirlenmiştir.

“İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi” kapsamında da planlanan teftişlerin, belirlenen 12 faaliyet grubu arasında yer alan ve teftiş çıktılarının en doğru şekilde değerlendirilebileceği

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

öngörülen faaliyet grupları olan “23 - Metalik Olmayan Ürünlerin İmalatı” ile “13 - Tekstil ürünlerinin imalatı” faaliyet grupları özelinde yapılması uygun görülmüştür.

Bu kapsamda; “23 - Metalik Olmayan Ürünlerin İmalatı” faaliyet grubu altında yer alan “23.51 – Çimento İmalatı” 4’lü NACE Rev.2 kodunda bulunan işyerlerinde ve “13 - Tekstil Ürünlerinin İmalatı” faaliyet grubu altında yer alan “13.20 – Dokuma” 4’lü NACE Rev.2 kodunda bulunan işyerlerinde; yürütülen işlerin mahiyeti sebebiyle iş sağlığı ve güvenliği açısından pek çok riskin bir arada bulunması, söz konusu risklerin doğru şekilde analiz edilerek kontrol tedbirlerinin belirlenmesi, uygulanması ve sürekliliğinin sağlanması hususunda organizasyonel örgütlenmenin önem teşkil etmesi ve organizasyon oluşturma ile sürekliliğini sağlama hususunda bulunan örneklerin değerlendirilebileceği hususları dikkate alındığında anılan faaliyet gruplarında yer alan işyerlerinde “İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi” kapsamında teftiş yapılması planlanmıştır.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Teftişi yapılan “13 – Dokuma” NACE kodlu iş yerlerinde, balyalar halinde gelen elyaf hammaddeşi iplikthane tesisine alınarak eğirme işlemine tabi tutulur ve iplik üretimi tamamlanır. Çift kat olacak şekilde iplikler büküm bölümüne alınır iplik çift kat olacak şekilde katlanır. Dokuma hazırlık bölümü olan haşıllama, tahar, çözgü işlemlerinin ardından iplikler tezgahlara alınarak dokuma işlemi gerçekleştirilir. Dokunan kumaş ham bez depoda sırası gelene kadar bekletilir ve işlem sırası geldikten sonra ham açma prosesinden geçerek boyahane tesisine alınır. Kumaş cinsine göre yakma, yıkama gibi ön işlemlere tabi tutulur. Boyama işlemi yapılacak kumaşlar jet adı verilen makinelere alınarak boyama işlemi yapılır, daha sonra yine kumaşın ihtiyacına göre yaş ya da kuru apreleme işlemi yapılır ve boyanmayan kumaşlar boyama ünitesi atlatılarak direkt yaş ya da kuru apreleme işlemine alınır. Apresi tamamlanan kumaş finish işlemleri adı verilen sanfor, kade gibi ünitelerine alınarak son işlemler uygulanır. Kalite kontrolden geçen ve uygun bulunan kumaşlar ambalajlanarak sevke hazır hale getirilir. Mamul depoda sevk edeceği güne kadar bekleyen kumaş mamul ambardan sevk edilerek müşteri ile buluşturulur.

Teftişi yapılan “23 - Çimento İmalatı” NACE kodlu iş yerlerinde ise çimento üretimi, çeşitli hammaddelerin doğru oranlarda karıştırılarak, yüksek sıcaklıkta pişirilmesiyle çimento klinkeri elde edilmesi sürecini içerir. Bu hammaddeler arasında kalsiyum karbonat (kalker), silika, alüminyum oksit ve demir oksit yer alır. Hammaddeler taş ocaklarından temin edilerek öğütülür ve uygun oranlarda karıştırılır. Karıştırılan bu hammadde karışımı, yaklaşık 1400-1600°C sıcaklıkta döner fırınlarda pişirilir ve çimento klinkeri adı verilen, kimyasal olarak bağlanmış bileşikler oluşur. Klinker üretildikten sonra, bu materyal

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ince toz haline getirilir. Öğütme işleminde, klinkere alçıtaşı gibi katkı maddeleri eklenir. Alçıtaşı, çimentonun priz süresini kontrol etmek için kullanılır. Öğütme işlemi tamamlandıktan sonra, elde edilen çimento, belirli fiziksel ve kimyasal testlerden geçirilir. Bu testler, çimentonun dayanıklılığını, su ile etkileşimini ve mukavemetini değerlendirir. Üretilen çimento, genellikle torbalanarak ambalajlanır ve depolama alanlarına gönderilir. Depolama alanları, çimentonun nem ve hava koşullarından etkilenmemesi için özel olarak tasarlanır. Çimento ürünleri, uygun taşıma yöntemleriyle sevk edilmek üzere hazırlanır. Sevkiyat sırasında, çimentonun güvenli bir şekilde taşınabilmesi için özel konteynerler veya taşıma araçları kullanılır. Taşıma sırasında, çimentonun hasar görmemesi ve kalitesinin korunması sağlanır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

“İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi” Uygulama Esasları doğrultusunda teftişlere başlanmadan önce programlı teftişte yer alacak müfettişler ile teftiş konularının belirlenmesi ve teftişler sırasında izlenecek yollar vb. hakkında bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişinin hedef grubu olarak belirlenen “23.51 – Çimento İmalatı” ve “13.20 – Dokuma” 4’lü NACE Rev.2 kodlarında yer alan işyerlerinde, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’ndan doğan yükümlülükler çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği organizasyonuna ilişkin aşağıda belirtilen ilgili uygulama konuları doğrultusunda gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Sorumlular ve Organizasyon

İşveren vekili, iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, diğer sağlık personeli, çalışan temsilcisi, destek elemanları vb. sorumluların görevlendirilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği organizasyonundaki görevlerinin belirlenmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulunun oluşturulması.

Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri - Performansın İzlenmesi

İş ekipmanları ile ilgili düzenli bakım ve periyodik kontrollerin gerçekleştirilmesi, rapor ve kayıtların düzenlenmesi, uygun şekilde saklanması ve yenilenmesi ile buna dair planlamanın yapılması, çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik ölçümlerin (toz, gürültü vb. ortam ve kişisel maruziyet) yapılması, raporlarının düzenlenmesi, uygun şekilde saklanması ve gerektiğinde yenilenmesi ile bunlara dair planlamanın yapılması, organizasyonda yer alan kişilerin görevlerine ilişkin planlamanın yapılması (yıllık çalışma ve değerlendirme planları).

Risk Değerlendirmesi

Risk değerlendirmesinin oluşturulan organizasyonca yapılması, çalışanların katılımlarının sağlanması, belirli sürelerde veya değişen şartlara uygun olarak yenilenmesi, belirlenen risklere yönelik olarak uygun kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması, sorumluların ve çalışma takviminin belirlenmesi,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

düzeltilici faaliyetlerin uygun şekilde yerine getirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerince tespitlerin, tavsiyelerin ve gerekli görülen hususların onaylı deftere yazılması.

Sağlık Gözetimi

Çalışanların sağlık gözetiminde programlı teftiş uygulama esaslarında yer verilen risk faktörlerinin dikkate alınması, işyeri hekimince yapılan önerilerin dikkate alınması, özel politika gerektiren grupların dikkate alınması.

Olayların Bildirimi ve Soruşturulması

İş kazası ve meslek hastalıkları ile ramak kala olaylara ilişkin mevzuata uygun şekilde kayıt ve bildirimlerin, raporlamaları yapılarak risk değerlendirmesi ve kurul toplantısı bağlamında gerekli değerlendirmenin ortaya konulması.

Bilgilendirme ve Eğitim

Çalışanlara; iş sağlığı ve güvenliği açısından yapılması gereken bilgilendirmelerin yapılması, kullandıkları iş ekipmanlarına veya tehlikeli çalışmalara ilişkin yazılı talimatların verilmesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi ile mevzuattan, çalışma ortamından, yapılan işten ve çalışanların niteliğinden dolayı çalışanların alması gereken sağlık ve güvenlik eğitimlerinin belirlenmesi ve bunlara ilişkin eğitim programlarının hazırlanması, çalışan temsilcilerinin eğitimi, destek elemanlarının eğitimi, eğitimlerin etkinliğinin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesi.

Acil Durumlar

Acil durum planı hazırlanması, acil durumların etkilerinin azaltılması için önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler alınması, destek elemanlarının görevlendirilmesi, düzenli aralıklarla acil durum tatbikatlarının yapılması.

2015/4 Sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi doğrultusunda müfettişler tarafından görevli oldukları illerdeki Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinde teftiş programlarında yer alan işyerleri ile ilgili dosya incelemesi yapılarak teftiş öncesinde işyerleri ile ilgili gerekli bilgiler edinilmiştir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca alınan karar gereği, Bakanlığımızın 2015/4 Sayılı Genelgesi eki İş Teftişi Rehberi'nin Birinci Kitap Birinci Kısım Dördüncü Bölüm 1.15'inci maddesinde yer alan “Yapılan teftiş esnasında, Birinci Kitap Birinci Kısım Dördüncü Bölüm 4.4'üncü madde hükümleri çerçevesinde, mevzuata aykırılıklar tespit edilmesi ve bunların işverence giderileceğinin beyan edilmesi halinde, mevzuata aykırılıkların işverence uygun sürede giderilebileceğinin müfettişçe takdir edilmesi durumunda

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

bir bildirim düzenlenerek işverene süre verilir. Söz konusu bildirim işveren veya vekiline tebliğ edilerek teftişe ara verilir. Teftiş, işverene verilen süre sonunda ve planlanan dönem içinde müfettiş tarafından belirlenen bir tarihte tamamlanır. Ancak, yapılan teftişlerde ara verme süresi her halde görev ve rapor devrine neden olmayacak şekilde uygulanır.” hükümleri doğrultusunda söz konusu kapsamda yer alan işyerlerinde anılan hüküm çerçevesinde uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, programlı teftişlerin birinci aşamasında tespit edilmiş olan mevzuata aykırılıkların, işveren tarafından giderileceğinin beyan edildiği ve mevzuata aykırılıkların işveren tarafından giderileceğinin müfettiş tarafından takdir edildiği durumlarda bildirim düzenlemek suretiyle teftiş programını aksatmayacak şekilde teftişe ara verme uygulamasına gidilmiştir.

Bildirimde yer alan süre sonunda işyerinde gerçekleştirilen teftişte, bildirimde yer alan mevzuat aykırılıklarının giderilip giderilmediğine ilişkin denetim yapılmış ve anılan süre sonunda giderilmeyen mevzuata aykırılıklar kapsamında gerekli idari işlemler gerçekleştirilmiştir. Bazı programlı teftişlerin ikinci aşama teftiş sonucunda birinci ve ikinci aşamalarında tespit edilmiş olan ve giderilmemiş olan mevzuata aykırılıkların, işveren tarafından giderileceğinin beyan edilmesi ve işverenin teftiş dönemini aşan ek süre talebinin Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı’na uygun görülmesi üzerine bildirim düzenlemek suretiyle teftişe ara verme uygulamasına gidilmiştir. Bildirimde yer alan süre sonunda işyerinde gerçekleştirilen üçüncü aşama teftişte, bildirimde yer alan mevzuat aykırılıklarının giderilip giderilmediğine ilişkin denetim gerçekleştirilmiştir ve anılan süre sonunda giderilmeyen mevzuata aykırılıklar kapsamında gerekli idari işlemler gerçekleştirilmiştir.

Programlı teftişler kapsamında “İş Sağlığı ve Güvenliği Değerlendirme Çizelgesi” hem teftişin ilk aşamasında incelenen belgeler, tespit edilen hususlar ve gerek duyulması halinde alınan ifadeler göz önünde bulundurularak hem de teftişe ara verme uygulamasından sonra teftişte yer alan müfettişlerce doldurulmuştur.

“İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi” kapsamında belirlenen her bir teftiş döneminde, teftiş programında yer alan işyerlerinde gerçekleştirilen programlı teftişlerin tamamlanmasından sonra görevli müfettişler tarafından ilgili programlı teftiş raporları tanzim edilmiştir.

Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından verilen görevler doğrultusunda işyerlerinde gerçekleştirilen teftişler esnasında müfettişler tarafından, tespit edilen mevzuata aykırılıklarla birlikte programlı teftişin kapsamı, amacı ve hedefleri ile iş sağlığı ve güvenliği kavramı ve genel prensipleri, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler, meslek hastalıkları, iş kazaları, mesleki riskler ve iş sağlığı ve güvenliği önlemleri hakkında işverenlere ve çalışanlara bilgilendirme yapılmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. İSTATİSTİKLER

2024 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi kapsamında teftiş yapılan işyerlerine ve teftiş sonuçlarına ilişkin bilgiler bu bölümde yer almaktadır.

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi kapsamında 10 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir. Bu programlı teftiş kapsamında gayrifaal, kapalı, faaliyet konusu değişikliği, vb. nedenlerle teftişi yapılamayan işyeri bulunmamaktadır. Teftişi yapılan işyerlerinin illere göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Teftişi Yapılan İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı

Teftiş Yapılan İl	Görev Verilen İşyeri Sayısı
Adana	5
Mersin	3
Kahramanmaraş	2

Programlı teftiş kapsamında teftiş yapılan işyerlerinin tehlike sınıflarına ilişkin bilgiler Tablo 3’ de gösterilmiştir.

Tablo 3. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Tehlike Sınıfları Göre Dağılımı

Tehlike Sınıfı	Teftiş Yapılan İşyeri Sayısı
Tehlikeli	6
Çok Tehlikeli	4
Toplam	10

İş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan iş yerlerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili olarak; 10 işyerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirme yükümlülüğü, 9 işyerinde ise iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturulması gerektiği tespit edilmiştir.

3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Programlı teftiş kapsamında 10 işyerinde, iş sağlığı ve güvenliği yönünden yürütülen teftişlerde 4.496 erkek çalışan, 687 kadın çalışan olmak üzere toplam 5.183 çalışana ve 83 stajyere ulaşılmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Yapılan teftişlerde illere göre ulaşılan çalışan sayıları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. 2024 Yılı Programlı Teftişlerinde İllere Göre Ulaşılan Çalışan Sayıları

Teftiş Yapılan İl	Çalışan Sayısı
Adana	3.631
Mersin	782
Kahramanmaraş	770

3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

Programlı teftiş sonucunda teftişi gerçekleştirilen 10 adet işyerinden 3’ünde tespit edilen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası önerilmiştir.

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

Programlı teftişler dahilinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların mevzuat dayanağı olan kanun ve yönetmelikler, tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı, giderilen mevzuata aykırılık sayısı ve giderilmeyen mevzuata aykırılık sayıları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	1	1	-	100
İş sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	14	14	-	100
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	1	1	-	100
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	8	8	-	100

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	2	2	-	100
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	109	106	3	97
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	1	1	-	100
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	2	2	-	100
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	1	1	-	100
Tozla Mücadele Yönetmeliği	3	3	-	100
Toplam	142	139	3	97,9

Teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıklardan giderilmeyenler için idari para cezası önerilmiş olup idari para cezalarına ait bilgiler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Önerilen İdari Para Cezası

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İdari Para Cezası
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	3	98.304 TL
Toplam	3	98.304 TL

3.3.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonuna İlişkin İstatistikler

Programlı teftişler dahilinde İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu kapsamında, birinci teftişler neticesinde iş sağlığı ve güvenliği (İSG) organizasyonunun farklı bileşenleriyle ilgili değerlendirmeler, teftiş edilen işyerlerinin ortalama puanları ve yüzdesel değerlendirmeleri ve bunlara bağlı istatistiksel sonuçları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. İlk Teftiş Sonucu İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu İlişkin İstatistikler

Organizasyonel Bileşenler	Alınabilecek En Fazla Puan	Ortalama	Yüzde (%)
Sorumlular ve Organizasyon	33	26,3	79,70
İş sağlığı ve güvenliği ile işyeri faaliyetlerinin bütünleştirilmesi	18	13,6	75,56

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Risk değerlendirme	33	27,9	84,55
Sağlık Gözetimi	15	13,7	91,33
Performans İzleme	27	21	77,78
Olayların bildirimi ve soruşturulması	12	10,6	88,33
Bilgilendirme ve eğitim	33	29,1	88,18
Acil durumlar	24	21,7	90,42
TOPLAM	195	163,9	84,05

İşyerlerinde gerçekleştirilen son teftiş neticesinde İSG organizasyonunun farklı bileşenleriyle ilgili değerlendirmeler, teftiş edilen işyerlerinin ortalama puanları ve yüzdesel değerlendirmeleri ve bunlara bağlı istatistiksel sonuçları Tablo 8’ de yer almaktadır.

Tablo 8. Son Teftiş Sonucu İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu İlişkin İstatistikler

Organizasyonel Bileşenler	Alınabilecek En Fazla Puan	Ortalama	Yüzde (%)
Sorumlular ve Organizasyon	33	30	90,91
İş sağlığı ve güvenliği ile işyeri faaliyetlerinin bütünleştirilmesi	18	16,4	91,11
Risk değerlendirme	33	32,3	97,88
Sağlık Gözetimi	15	14,3	95,33
Performans İzleme	27	24,1	89,26
Olayların bildirimi ve soruşturulması	12	12	100
Bilgilendirme ve eğitim	33	31,9	96,67
Acil durumlar	24	23,5	97,92
TOPLAM	195	184,5	94,62

İşyerlerinde gerçekleştirilen teftişler neticesinde İSG organizasyonunun farklı bileşenleriyle ilgili değerlendirmeler, teftiş sonrası yüzdesel iyileştirmeler ve bunlara bağlı istatistiksel sonuçları Tablo 9’da yer almaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 9. İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonuna İlişkin İstatistikler

Organizasyonel Bileşenler	İlk Teftiş (%)	Son Teftiş (%)	Değişim (%)
Sorumlular ve Organizasyon	79,70	90,91	+11,21
İş sağlığı ve güvenliği ile işyeri faaliyetlerinin bütünleştirilmesi	75,56	91,11	+15,55
Risk değerlendirmesi	84,55	97,88	+13,33
Sağlık Gözetimi	91,33	95,33	+4,00
Performans İzleme	77,78	89,26	+11,48
Olayların bildirimi ve soruşturulması	88,33	100	+11,67
Bilgilendirme ve eğitim	88,18	96,67	+8,49
Acil durumlar	90,42	97,62	+7,50
Ortalama	84,48	94,85	+10,40

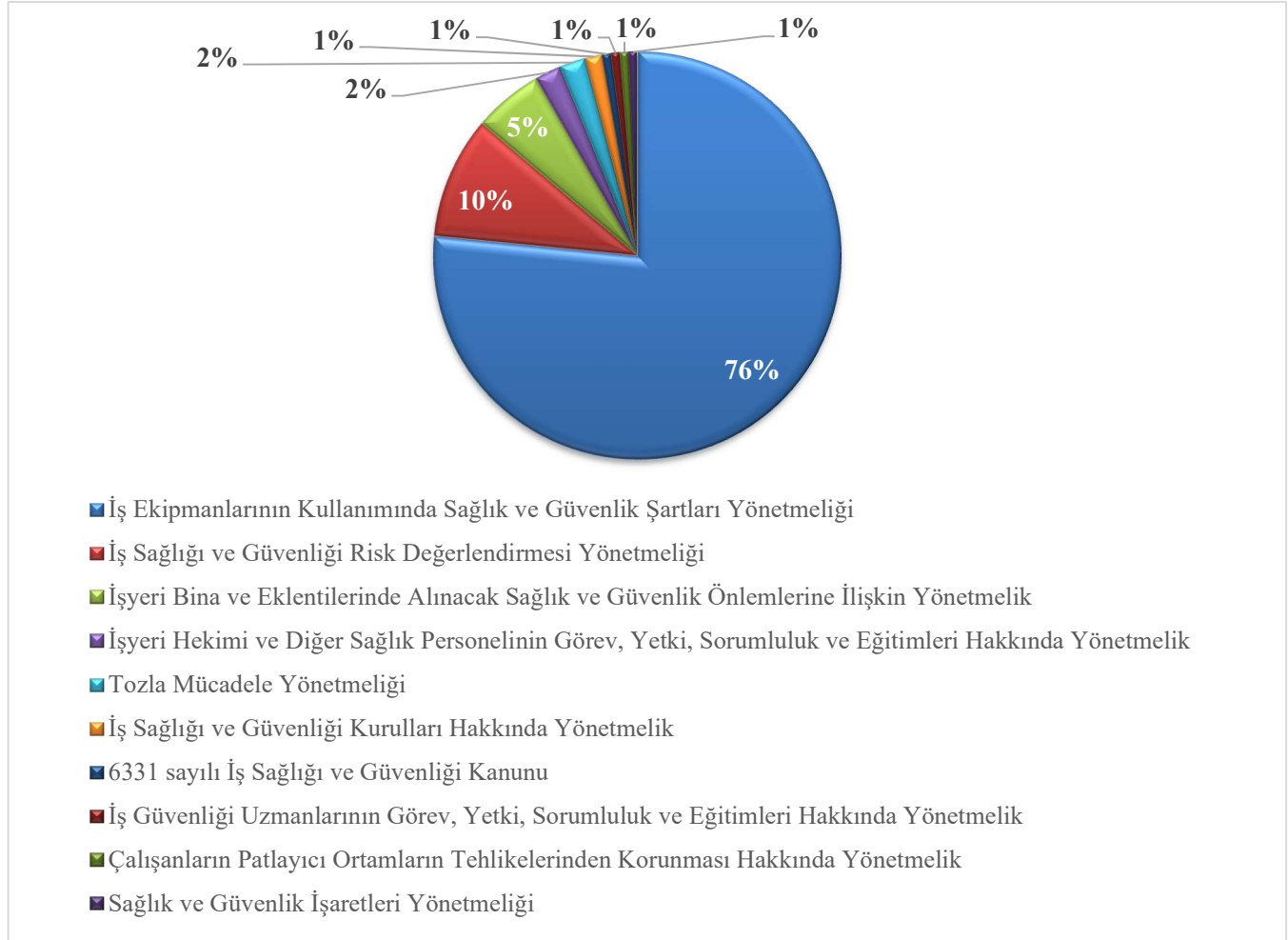

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların analizi yapıldığında; tespit edilen mevzuata aykırılıkların; %76'sını “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”, %10'unu “İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği”, %5'ini “İşyerinde Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”, %2'sini “İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” konu başlıklarının oluşturmakta olduğu, %7'lik dilimin ise 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun ilgili diğer yönetmeliklerinin toplamına karşılık geldiği görülmektedir.

Tespit edilen mevzuata aykırılıkların ilgili yönetmeliklerinin oransal dağılımı Şekil 2'de yer verilmiştir.

Şekil 2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların İlgili Yönetmeliklerinin Oransal Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

2024 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu programlı teftişler, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının “İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi Uygulama Esasları” doğrultusunda, Haziran-Temmuz-Ağustos, Eylül-Ekim, Kasım-Aralık aylarında olmak üzere 3 dönem boyunca 3 ilde 2 iş müfettişi ile 10 işyerinde gerçekleştirilmiştir.

Programlı teftiş kapsamında ilk aşama teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıkların son aşama teftişte işveren tarafından giderilme (iyileştirme oranı) oranı %97,9’dur.

Yürütülen programlı teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıklar, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının eksikliklerini ortaya koymaktadır. Tespit edilen noksanlıkların %76’sının “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”ne dayanması, işyerlerinde kullanılan ekipmanların güvenliğinin sağlanması noktasında ciddi eksiklikler olduğunu göstermektedir. Bu durum, özellikle ekipmanların düzenli bakımlarının yapılmaması ve kontrol edilmemesi, gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmemesi gibi sebeplerle ortaya çıkmaktadır. Ekipmanların doğru kullanılmaması ve güvenlik önlemlerinin alınmaması, çalışanlar için ciddi tehlikeler yaratmaktadır. %10’luk oranın “İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği” ile ilgili olması, işyerlerinde risk değerlendirmelerinin yeterince sistematik veya düzenli yapılmadığını, potansiyel tehlikelerin zamanında tespit edilmediğini ve buna bağlı olarak güvenlik önlemlerinin eksik alındığını işaret etmektedir. %5’lik oran ise, “İşyerinde Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”le ilgili sorunların olduğunu ortaya koymaktadır. Bu da işyerlerinde fiziksel ortamın güvenliğinin sağlanmaması, binaların acil durumlar için uygun şekilde hazırlanmadığı ve iş sağlığı açısından kritik unsurların göz ardı edildiği şeklinde değerlendirilmektedir.

2. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

2024 yılı iş sağlığı ve güvenliği organizasyonuna yönelik programlı teftişler, işyerlerinde güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı oluşturma hedefinin somut bir yansıması olmakta, teftişlerin düzenli ve belirli bir plan çerçevesinde üç dönem boyunca gerçekleştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun temel prensiplerinden biri olan sürekli iyileşme anlayışını güçlendirmektedir. Ancak bu süreçte yapılan teftişlerde, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarındaki eksikliklerin hâlâ yaygın olduğu görülmüştür. Bu

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

eksiklikler, işyerlerinde güvenli çalışma ortamlarının sürdürülebilir şekilde oluşturulmasını engellemekte ve çalışanların güvenliği üzerinde doğrudan olumsuz etkilere yol açmaktadır. Özellikle, iş ekipmanlarının güvenli kullanımı konusundaki %76 oranındaki mevzuat ihlali, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun bu alandaki eksikliklerini açıkça ortaya koymaktadır. Ekipmanların düzenli bakımı, periyodik kontrolleri ve organizasyon dahilinde denetimlerinin yapılmaması, yeterli güvenlik önlemlerinin alınmaması ve çalışanlara ekipman kullanımı konusunda yeterli eğitim verilmemesi gibi sorunlar, hem bireysel hem de toplu güvenlik risklerini artırmaktadır.

Risk değerlendirmeleri konusundaki eksiklikler, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun en temel unsurlarından biri olan tehlike ve risklerin önceden tespit edilip önleyici tedbirlerin alınması ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun etkin bir şekilde işlemesi için, kapsamlı ve sürekli risk analizlerinin yapılması kritik öneme sahiptir. Bu yaklaşım, hem iş kazalarının önlenmesine hem de çalışanların uzun vadede sağlıklı bir çalışma ortamında bulunmalarına katkı sağlamaktadır.

Bina ve eklentilere yönelik mevzuat ihlalleri ise iş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun fiziksel altyapıya ilişkin yeterlilikleri üzerinde durulması gereken önemli bir noktadır. İş sağlığı ve güvenliği organizasyonu kapsamında, işyerlerinin fiziksel altyapısının çalışanların güvenliğini sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği açıktır. Özellikle acil durumlara hazırlıksız olan işyeri binaları, çalışanların hayatını doğrudan riske sokan önemli bir eksiklik olarak ortaya çıkmaktadır.

Teftiş sonucunda ilk teftişler neticesinde %79,70'lik "Sorumlular ve Organizasyon" bileşenin ortalamasının son teftiş sonucunda %90,91'e ulaşması işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği organizasyonundaki rollerini daha iyi anlamaya başladığını göstermektedir. Mevzuata aykırılıkların %97,9'unun işverenler tarafından giderilmesi, bu yönde olumlu bir adım olarak değerlendirilmektedir. Ancak, bu düzeltmelerin kalıcılığı ve sürdürülebilirliği konusundaki belirsizlikler, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonunda daha sistematik bir yaklaşıma olan ihtiyacı gözler önüne sermektedir. İşverenlerin yalnızca mevzuat gerekliliklerini karşılamaları yeterli olmayıp, aynı zamanda güvenlik kültürünü benimseyerek çalışanların bireysel güvenlik ihtiyaçlarını da içeren bütünsel bir yaklaşım geliştirmeleri gerekmektedir.

Sonuç olarak, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonu, yalnızca yasal gerekliliklerin yerine getirilmesiyle sınırlı kalmamalı, çalışanların katılımını içeren kurumsal bir yaklaşımla bütünsel bir şekilde ele alınmalıdır. İşverenlerin proaktif bir tutum sergilemesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitim programlarının yaygınlaştırılması, ekipman bakım ve denetimlerinin düzenli olarak yapılması ve risk

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

değerlendirmelerinin sürekli şekilde uygulanması bu organizasyonun başarısı için kritik unsurlar olarak yer almaktadır. Ayrıca, işyerlerinde güvenlik kültürünün oluşturulması ve bu kültürün sürdürülebilir hale getirilmesi, iş kazalarının önlenmesi ve iş sağlığı ve güvenliği standartlarının geliştirilmesinde kilit bir rol oynamaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

1. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 28339, 30/06/2012
2. 2015/4 sayılı Genelge eki İş Teftiş Rehberi
3. 2024 Yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yürütülecek Programlı ve Program Dışı Teftişi Uygulama Esasları
4. İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişi 2024 Yılı Uygulama Esasları
5. Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı 2024 Yılı İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu Programlı Teftişleri Kapsamında Görevlendirilmiş Müfettişlerin Teftişlerinden Elde Edilen Veriler
6. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 28628, 25/04/2013
7. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 28512, 29/12/2012
8. İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28710, 17/07/2013
9. İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28713, 20/07/2013
10. Tozla Mücadele Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 28812, 05/11/2013
11. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28532, 18/01/2013
12. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28512, 29/12/2012
13. Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28633, 30/04/2013
14. Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 28762, 11/09/2013
15. İşyerlerinde İşveren Veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 29401, 29/06/2015